

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 5931

Valgklage fra Frank R. Frank i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022

Doknr.
570104

Dato
10-11-2022

Fra Frank R. Frank, Silkeborg, har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede e-mail af 8. november 2022, hvori Frank R. Frank har klaget over, at han og hans datter skulle sige deres fødselsdato højt for at få udleveret en stemmeseddel, og at oplysningen om fødselsdato ikke kunne gives på anden måde.

Klageren har i den forbindelse oplyst følgende:

”Vi, min datter & jeg er ærgerlige over at måtte rette denne henvendelse angående stor foruroiligelse ved vores valgoplevelse d. 1. november, men finder os desværre nødsaget dertil, - i håbet om at vores bekymring vil blive hørt.

Vi har igennem flere år på vores lokale valgsted oplevet en yderst bekymrende adfærd, som synes at eskalere til det nu uacceptable, hos én bestemt valglistefører på Kragelund Skole ved Silkeborg.

Landsbyen vi bor i, er et lille sted, hvor Janteloven åbenbart lever i sit velbefindende. Men trods hvad den enkelte borger måtte synes eller mene om hverandre, så bør det være en selvfølge i vores demokratiske land, i vores øjne, at man forholder sig neutral når man udfører arbejde som valglistefører på et stemmested.

Vi kan ikke sige vi har oplevet professionel ageren igennem flere åringer og er desværre nået til grænsen for hvad vi kan acceptere som borgere.

Jeg er en mand på 90 år, og min datter hjælper mig i det daglige. Jeg er blind på højre øje, men ser med det venstre. Derfor stemmer vi altid sammen af samme grund. Igennem alle åringer vi har stemt, har en vis hr. Lars Faarup været valglistefører på vores lokale stemmested.

Vi oplever gang på gang han er kommet med nedgørende kommentarer i negativt ladet toneleje, som for et par valg siden bl.a. førte til latter blandt de tilstedeværende. Kommentarer som 'Jeg ved udmærket godt hvem du er!', 'Sig det nu bare!' og 'Pjat, det skal jeg ikke se!' etc.

Når min datter dertil står ved at ville vise vores kort nægter han at tage imod dem, samt nægter at kigge på dem. Vi er tvunget til at sige data højt. Som han dertil gentager. Dette oplever vi hver gang vi har stemt.

Men adfærden udvist denne gang har nu nået lavmålet for hvad vi kan goutere.

Tirsdag d. 1. november ankommer vi til valgstedet, som sædvanligt med vores sygesikrings- og kørekort parat. Dog havde vi talt om at brevstemme i stedet, eller lade helt være, eftersom vores erfaring med manden ikke er positiv.

Denne gang er nævnte person åbenlyst mere irriteret end tidligere. Da vi henvender os til bordet hvor han sidder og min datter forsøger at fremvise vores personlige dataoplysninger på henholdsvis et sygesikringskort og et kørekort, nægter han at se på dem. Han siger i bestemt toneleje, 'Nej, det skal jeg ikke se!'

Min datter påpeger at hun foretrækker at vise dokumentation i stedet for at tale højt, hvorpå han i aggressiv toneleje udbryder 'NEJ, det vil jeg ikke se! Bare sig det!'

Min datter afslår, hvorpå han tydeligvis bliver endnu mere irriteret. Han holder stift fast på vores valgkort og med irriteret toneleje siger, 'I skal sige det højt, jeg vil ikke se det der!' Hvorpå han kigger væk.

Da min datter beholder sin hånd fremme med vores dokumentation, udbryder han hidsigt 'Nej, nej!' og læner nu sin overkrop ind over bordet, strækker sin arm frem og slår ud efter hendes hånd som derved rammes. Tydeligvis for at hun skal få hånden væk.

Stående på hendes højre side ser jeg udmærket med mit venstre øje og bliver fuldstændig rystet.

Hans fremfærd virker eskalerende aggressiv og gør mig meget ukomfortabel. Han vrisser igen af os og nægter blot at kigge på dokumentationen hun forsøger at vise. Han formaner 'Bare sig det!' og 'Du skal sige det for at få udleveret sedlen', sammen med andre lignende udtalelser, - hvortil jeg forvirret begynder at sige mine data højt.

Min datter forsøger at afværge hans aggressive fremtoning og afbryder mig sigende med 'Nej, far, det behøver du ikke sige højt' påpegende han skal se vores dokumentation i stedet for. Han vrisser af hende. Manden er nu så sur i hans fremtoning, at jeg i forvirringens strøm af hans udtalelser kommer til at sige mit fulde cpr.nr. højlydt ligeså. Først der udleverer han mit valgkort.

Han holder nu min datters valgkort, og ser på hende med meget hidsige øjne og nægter igen at se på dokumentationen hun stadig holder i hånden. Han vrisser frem og tilbage og hun nægter, men til sidst for at få manden til at få udlevere sit valgkort, giver hun efter og bliver derfor tvunget til at sige sine data højt.

Han gentager hendes data højt og først derefter udleverer han hendes valgkort, men med sur attitude.

Han tvinger derved både hende og jeg til at sige vores data højt imod vores ønsker. Samt han fandt det tillige nødvendigt at slå hendes hånd væk, for at gennemtrumfe hans befaling... Vi er rystede!

Det er muligt manden finder sin egen fremtoning normal og mener 'blot' at vifte hendes hånd væk. Men det er ikke sådan hans adfærd fremstod. At han fandt det nødvendigt at slå hendes hånd væk var og er en chokerende og surrealistisk oplevelse vi gerne kunne have været foruden.

[...]

Bekymret er vi og retter derfor henvendelse til Indenrigs- og Boligministeriet og ikke Silkeborg Kommune - idet omtalte mand har sin gang i byrådet og derved vil vores påtegning af bekymring højst sandsynligt blive behandlet af hans kollegaer, hvis overhovedet taget alvorligt.

Problemet med benægtelse af at se og læse vores personlige oplysninger pr. vores sygesikringsbevis og kørekort, har jo foregået igennem flere år. Vi har sågar forsøgt at fremvise vores pas ved tidligere valg. Derfor er det simpelthen for dårligt, at vi i år 2022 føler vores borgerlige retssikkerhed bliver tilsidesat pga. en enkelt person der tydeligvis udøver egen fortolkning af lovgivningen.

Vi er rystede over den opførsel som påtænkte udviser os og er trætte af den tid og energi brugt på at påtale, et i vores øjne, seriøst problem. Det er trættende gang på gang at vide inden man går ind på valgstedet, at manden vil fremmane sin tilgang til valgproceduren. En mand vi ikke har personlig relation til eller med.

Vi orker ikke mandens egenrådighed på valgstedet mere, og hændelsen med han fysisk slog ud efter min datter for at få hendes fremstrakte hånd med sygesikringskort og kørekort væk, gør vores bekymring er vækket endnu mere. Dette kan vi ganske enkelt ikke acceptere.

Ifølge en venlig ansat hos Indenrigs- og Boligministeriet blev vi oplyst, at vi er i vores fulde ret til at forblive tavse under vores personlige udveksling af oplysninger på et valgsted.

[...]

Ifølge Indenrigs- og Boligministeriet hjemmeside står der, citat:

'Når du møder op på valgstedet, skal du først aflevere dit valgkort og oplyse din fødselsdato til valglisteføreren. Så bliver du krydset af på valglisten og får udleveret din stemmeseddel. Hvis du ved en fejl har glemt dit valgkort, kan du alligevel godt stemme, hvis du har husket legitimation, som for eksempel kørekort, pas eller sundhedskort.'

Ifølge folketingsvalgloven står der, citat:

'§ 47. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.'

Ifølge Silkeborg Kommunes 'Vejledning for valgstyrere og tilforordnede' side 10. står der, citat:

'Sådan gør man i praksis:

- *Modtag valgkortet og skan stregkoden (eller indtast vælger nr.)*
- *Kontroller oplysningerne på skærmen*

Bemærk: Vælgeren skal i alle tilfælde spørges om sin fødselsdato. Hvis vælgeren ikke vil sige fødselsdatoen højt, tilbydes vælgeren i stedet at skrive datoen på bagsiden af valgkortet.

Valgkortet vil normalt være tilstrækkeligt bevis for vælgerens identitet. Er der tvivl om vælgerens identitet, skal denne fastslås ved fremlæggelse af dokumentation herfor evt. via kontakt til Borgerservice, der kan stille kontrolspørgsmål.

- *Tryk OK/Enter*

Kan stregkoden ikke læses, indtastes vælgernummeret i feltet ”manuel registrering”. Herefter trykkes på ”hent vælger”, og proceduren kan fortsættes som ovenfor.

Når registreringen er sket og der er givet ”grønt lys” for udlevering af en stemmeseddel, afleverer valglisteføreren valgkortet til stemmekartoteksføreren.’

Det er bekymrende i vores øjne, at en såkaldt valglistefører er tilladt at bøje lovgivningen omhandlende dokumentation til hvorledes man ønsker sit valgkort udleveret. Hans personlige mening om os, eller hans mening om at det er noget ’pjat’ er ikke hans valg at tage.

Tillige er det dråben i bægeret, at han nu har udvist fysisk aggressiv adfærd, blot fordi han tydeligt er irriteret over vores fremvisning af dokumenter, som han nægter at se på.

At vi er tvunget til at sige vores data højt mod vores vilje, samt at han efterfølgende gentager dem højlydt i en form for manifestation af hans ’magt’, er skræmmende.

Vi mener han bøjer lovgivningen for egen rådighed at beskue, af årsager kun han kender til, samt han derved misbruger hans embede overdraget, - at han tillige bryder vores fundamentale ret som borgere at forbeholde os retten til at være påpasselige omkring vores personlige data udtalt i offentligt rum.

At manden ved hans ufredelig afslag om, at vi gerne vil forbeholde os retten til at forblive tavse under vores stemmeafgivning, samt han derved negligerer vores private årsag til hvorfor, finder vi grotesk.

At han yderlig vælger fysisk at reagere og slå mod min datter er både skræmmende og forkasteligt!

Vi kan ikke leve med manden egenrådigt bøjer vores lovmæssige rettigheder, for hvad grund han end måtte have. At han nægter at se og læse vores medbragte og fremviste dokumentation på hvem vi er, og derved tvinger os til at udtale vores data højt i al offentlighed, for det er jo det det er – tvang – er skandaløst.

Vi har valgt ikke at påpege vores bekymring igennem Silkeborg Kommune, idet manden har sin gang i byrådet, og hans kollegaer derved højst sandsynligt ville skulle stå for vores henvendelse.

Derfor, efter opringing og venlig samtale med en ansat hos Indenrigs- og Boligministeriet, henvender vi os på opfordring her igennem i stedet, for at undgå forudindtaget stillingtagen.

Man kunne som borger ønske, at valgstyrelse såvel som valgførere, der sidder i byråd eller folkettinget ikke, kan fungere som valgkyndige på selve valgstedet de pr. adresse er tilknyttet. Især i små samfund.

Alene af den grund, at de derved ikke ville kunne intimidere stemmeberettigede borgere, som de dagligt interagerer med.

At vi efterfølgende vores rystende oplevelse i tirsdags tillige kom for øre, at 2 andre stemmeberettigede borgere i landsbyen afholdt sig for at stemme ved dette valg, alene på grund af påtalte valglisteføres tilstedeværelse, tilskynder kun til vores bekymring... Måske man skulle kigge på hvor mange medborgere i denne by der findes, som valgte ikke at stemme og måske spørge hvorfor.

Jeg og min datter, vil gerne påpege, at de resterende mennesker, der var til stede som valgtilsyn udviste aldeles venlig og ikke mindst professionel adfærd. Dog kunne vi have ønsket, at kvinden udsendt fra kommunen som tilsynsfører, måske havde siddet tæt på omtalte mand. Men i det hun sad på modsat side af hallen, mange meter væk, ville hun ikke kunne se hans ageren til fulde.

Manden som sad ved siden af omtalte valglistefører, synes i vores øjne at blive lige så forvirret som os. Han var dog meget imødekommende over for os og yderst venlig.

Efterfølgende havde min datter tillige en venlig udveksling med en anden tilsynsførende mand ved selve stemmeboksen, dog ikke omkring hændelsen. Min datter valgte at forlade stemmestedet i ro og mag.

Det bekymrer os derfor dybt, at denne valglistefører ufortrødent fortsætter sin tilgang til valgprocessen. Kan det være rigtigt, at denne form for irritabel opførsel og temperament er tilfredsstillende?

Grundet ovenstående personlige oplevelser med påpegede valglistefører ser vi os desværre nødsaget til fremadrettet, ikke at stemme på valgstedet mere.

Vi føler os ikke trygge ved mandens tilstedeværelse. Hans fremtræden er ganske enkelt foruroligende.”

Silkeborg Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede e-mail af 8. november 2022 oplyst følgende:

”Indledningsvis kan vi kun beklage, at vælgerne har haft den beskrevne oplevelse på afstemningsstedet i Kragelund. Det er ikke en behandling, som Silkeborg Kommune ønsker at give nogen vælger, som møder frem for at afgive sin stemme.

Afstemningsstedet i Kragelund er et af de mindre af kommunens i alt 30 afstemningssteder. Der er ca. 950 stemmeberettigede vælgere knyttet til afstemningsstedet, og bemanningen består af 5 valgstyrelse udpeget af de politiske partier i Silkeborg Byråd samt én administrativ udpeget valgsekretær.

Silkeborg Byråd har besluttet at valgstyrelseformanden – som udgangspunkt – er et medlem af byrådet. Valgstyrelseformændene til de 30 afstemningssteder udpeges af gruppeformændene, og det er ofte de samme igennem mange år. Hvis valgstyrelseformanden har forfald, så udpeger partiet en ny valgstyrelseformand til det konkrete valg.

Lars Faarup, som er nævnt i klagen, er udpeget af den socialdemokratiske byrådsgruppe til at være valgstyrrerformand i Kragelund. Et hverv som han i øvrigt har varetaget i mange år, og som ikke tidligere har givet anledning til klager eller bemærkninger i afstemningsbogen.

Silkeborg Kommune har udarbejdet en vejledning for valgstyrrer og tilforordnede. Når bemanningen på alle afstemningssteder er på plads, udsendes indkaldelsen til alle og der linkes til vejledningen, som er offentlig tilgængelig på Silkeborg Kommunes hjemmeside: <https://silkeborg.dk/-/media/Politik-og-dialog/Valg/Folketingsvalg/Vejledning-for-valgstyrrere-og-tilforordnede.pdf>.

Det forudsættes, at alle valgstyrrer og tilforordnede har læst vejledningen. Hvis der opstår tvivlsspørgsmål, så er valgsekretæren særlig kyndig i regler m.m., og valgsekretæren kan tage kontakt til Valgsekretariatet i Silkeborg Kommune, hvis et problem ikke kan afklares lokalt, herunder ved opslag i udleverede vejledninger.

Det er helt korrekt, som oplyst af klager, at det af § 47 i lov om valg til Folketinget fremgår, at *”Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato.”*

Vi har i vejledningen, side 10, netop omtalt dette krav for at få lov til at stemme. Vi har præciseret følgende:

*”Bemærk: Vælgeren **skal** i alle tilfælde spørges om sin fødselsdato. Hvis vælgeren ikke vil sige fødselsdatoen højt, tilbydes vælgeren i stedet at skrive datoen på bagsiden af valgkortet.”*

Vi har ikke i den skriftlige vejledning anført andre muligheder for at oplyse fødselsdatoen, men vi har anmodet valgsekretæren om i sin morgen peptalk til valgstyrrer/tilforordnede vælgere at gøre særligt opmærksom på, at vælger kan give oplysningerne om sin fødselsdato på anden måde end ved at udtale datoen højt, fx ved at fremvise sygesikringsbevis eller andre id-dokumenter.

Der er således ingen tvivl om, at valgstyrrer i Kragelund er blevet instrueret i, at vælger skal oplyse sin fødselsdato for at denne kan kontrolleres i forhold til oplysningerne i den digitale valgliste, men også at oplysningen om fødselsdatoen kan gives på en anden måde end verbalt.

På baggrund af klagen har vi endvidere haft kontakt til valgsekretæren på afstemningsstedet i Kragelund, idet episoden med klager ikke fremgår af afstemningsbogen. Hun havde desværre ikke selv direkte overværet episoden med klager, og da klager endvidere ikke på afstemningsstedet havde givet udtryk for at have været utilfreds med behandlingen, så blev der ikke indført noget i afstemningsbogen.

Vi kan derfor kun beklage, at klager i det konkrete tilfælde har oplevet en ukorrekt – og efter det beskrevne meget uhensigtsmæssig – adfærd fra valgstyrrerformandens side. Vi tager endvidere afstand fra, hvis valgstyrrerformanden skulle have slået ud efter og ramt hånden på klagers datter. Det hører naturligvis ikke hjemme nogetsteds at slå ud efter andre.

Vi vil naturligvis benytte klagen til igen at nævne for valgstyrrerformanden, at det er helt legalt hvis vælger ønsker at oplyse sin fødselsdato på anden vis end verbalt.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning oplyse, at fremgangsmåden ved identifikation af og udlevering af stemmeseddel til vælgeren følger af § 47 i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022), der lyder således:

”§ 47. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.”

Af Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9292 af 21. marts 2022 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af afsnit 7.3 følgende om den almindelige fremgangsmåde ved stemmeafgivningen:

”Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin *fødselsdato* (dvs. dag, måned og årstal), se lovens § 47, 4. pkt. Det er alene vælgerens fødselsdato, der skal oplyses, men ikke CPR-nummeret. Hvis vælgeren ikke ønsker at sige sin fødselsdato højt, kan oplysningen også gives ved at skrive fødselsdatoen på et stykke papir eller ved f.eks. at vise sundhedskortet. Dette skal højne sikkerheden omkring identifikation af vælgeren på valgdagen. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel oplyse sit navn og sin bopæl/adresse, se lovens § 47, 5. pkt.

[...]

Det afgørende er herefter, om den pågældende vælgers identitet er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed, og ikke hvordan identiteten er fastslået. Det er således ikke afgørende, om identiteten er fastslået ved valgkort og oplysning om fødselsdato, ved legitimation med eller uden billede eller ved personligt kendskab hos mindst én af de tilstedeværende myndighedspersoner til den pågældende vælger.”

Valglisteføreren skal således forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato, jf. folketingsvalglovens § 47, 4. pkt., med henblik på at fastslå vælgerens identitet. Der gælder intet formkrav for denne oplysning. Enhver vælger kan således give valglisteføreren denne oplysning mundtligt, på et stykke papir eller ved fremvisning af gyldig legitimation. Det afgørende er, at den pågældende vælgers identitet fastslås med tilstrækkelig sikkerhed.

Som sagen foreligger oplyst, lægger Indenrigs- og Boligministeriet i overensstemmelse med klagen – og da Silkeborg Kommune ikke har bestridt sagens faktiske omstændigheder – til grund, at Frank R. Frank og hans datter forsøgte at oplyse deres fødselsdato på anden måde end mundtligt, men at de blev afskåret herfra af valglisteføreren, selv om de skulle have haft mulighed herfor. Som sagen foreligger oplyst, lægger Indenrigs- og Boligministeriet endvidere til grund, at valglisteføreren kommunikation med vælgerne på valgstedet i forbindelse med episoden ikke er foregået på en ordentlig måde og i en ordentlig tone.

Indenrigs- og Boligministeriet har i den forbindelse noteret sig, at Silkeborg Kommune har beklaget, at klageren har oplevet en ukorrekt – og efter det beskrevne meget uhensigtsmæssig – adfærd fra valgstyrrerformandens side, og at Silkeborg Kommune har taget afstand fra, hvis valgstyrrerformanden skulle have slået ud efter og ramt hånden på klagerens datter.

Indenrigs- og Boligministeriet har endvidere noteret sig, at Silkeborg Kommune har oplyst, at det fremgår af både kommunens skriftlige vejledning og mundtlige instruktion af valgstyrene og de tilforordnede vælgere, at en vælger skal kunne oplyse sin fødselsdato på en anden måde end mundtligt, og at Silkeborg Kommune har oplyst, at kommunen vil gøre den pågældende valgstyresformand opmærksom på, at vælgere kan oplyse deres fødselsdato på anden måde end mundtligt. Endelig har ministeriet noteret sig, at Silkeborg Kommune har oplyst, at kommunen over for den pågældende valgstyres vil understrege reglerne om fremgangsmåden for identifikation af vælgere.

Silkeborg Kommunes udtalelse giver herefter – henset til, at Silkeborg Kommune har beklaget og taget afstand fra episoden, at det fremgår af kommunens skriftlige vejledning og mundtlige instruktion af valgstyrene og de tilforordnede vælgere, at man kan oplyse sin fødselsdato på anden måde end mundtligt, og at kommunen over for den pågældende valgstyres vil understrege reglerne om fremgangsmåden for identifikation af vælgere – ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til yderligere bemærkninger vedrørende sagen, ud over at ministeriet kan tilslutte sig grundlaget for kommunens beklagelse og afstandtagen.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov